

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
вступного іспиту з мови навчання
для вступу для здобуття ступеня магістра
іноземних громадян

Київ 2020

Програму вступного іспиту розроблено комісією для проведення вступного іспиту з мови навчання для вступу іноземних громадян для здобуття ступенів бакалавра та магістра.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
Вступ.....	4
Мета вступного випробування.....	4
Вимоги до підготовленості вступників.....	4
Вимоги за видами мовленнєвої діяльності.....	4
Форма проведення та загальна характеристика основних складових вступного іспиту.....	6
Основні граматичні теми.....	7
Критерії оцінювання за результатами вступного іспиту.....	9
Додаток 1. Зразок завдань для вступного іспиту.....	12

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ

Програму вступного іспиту з мови навчання (української мови) для іноземців, які вступають для здобуття ступеня магістра на підставі академічних прав, що надаються документом про здобутий ступінь (рівень) освіти в країні його походження, еквівалентний освітньо-кваліфікаційному рівню бакалавра або магістра (спеціаліста), розроблено на основі Загальноосвітнього стандарту з української мови як іноземної (рівні: A1, A2; B1, B2; C1) та Комплексу програм з української мови як іноземної, рекомендованого Міністерством освіти і науки України (наказ МОНУ від 24.06.2014 р. № 750 «Про надання навчальній літературі грифів Міністерства освіти і науки України»), системи «Загальноєвропейських компетенцій володіння іноземною мовою» (Common European Framework of Reference for Language Learning and Testing, також відомої як CEFR), розробленої Комісією Ради Європи з мовних питань.

Мета вступного іспиту

Вступний іспит з мови навчання (української мови) для вступу для здобуття ступеня магістра проводиться з метою перевірки сформованості знань, умінь і навичок вступників у видах мовленнєвої діяльності, необхідних для навчання в магістратурі.

Вимоги до підготовленості вступників

Вступники до магістратури повинні володіти мовою навчання (українською мовою) на високому рівні (B2), який відповідно до вимог Європейської системи (CEFR) свідчить про здатність спілкуватися в широкому колі ситуацій культурної, навчальної та професійної сфер, дозволяє вести професійну діяльність в якості спеціаліста негуманітарного профілю; дозволяє говорити з носіями мови досить швидко і спонтанно на професійні теми з викладом своєї думки, оцінкою думки інших. Зазначений рівень володіння українською мовою дозволяє претенденту активно брати участь у навчальному процесі в магістратурі і опановувати професійну діяльність українською мовою в якості спеціаліста технічного, гуманітарного, природничо-наукового профілів тощо.

Вимоги за видами мовленнєвої діяльності

Письмо

Розвиток навичок письма необхідний для сформованості комунікативної компетенції у сфері письма і реалізації комунікативно-мовних засобів на рівні, близькому до рівня освіченого носія сучасної української літературної мови.

Вступник повинен уміти:

- складати письмовий текст, що належить до навчально-професійної або наукової сфери, у формі тез, анотації, реферату, демонструючи володіння стилями

сучасної української літературної мови і нормами оформлення писемного мовлення (орфографія, пунктуація).

- володіти діловим письмом для складання різного роду документів (заява, пояснювальна записка, довіреність, рекомендація тощо);

- будувати розгорнуті висловлювання, виконувати змістовно-оцінну переробку тексту, формулювати свою точку зору і давати оцінку змісту тексту з цих позицій, узагальнювати інформацію двох і більше текстів.

Граматика

Знання граматики необхідне не лише для розуміння текстів з навчально-професійної сфери, але і для розуміння елітарних художніх текстів, а також для адекватного сприйняття (продукування) будь-яких проявів живої розмовної мови.

Вступник повинен знати орфографічні норми:

- правопис голосних і приголосних у коренях, правопис префіксів, правопис «ь», правопис суфіксів і закінчень іменників і прикметників, правопис особових закінчень дієслів, правопис «н» і «нн» у різних частинах мови, правопис прислівників, правопис складних слів, правопис числівників, правопис прийменників, сполучників, часток.

Вступник повинен знати пунктуаційні норми:

- розділові знаки в конструкціях з однорідними членами речення; при однорідних і неоднорідних означеннях; відокремлення другорядних членів (означення, додатки, обставини) і порівняльних зворотів;

- розділові знаки в реченнях з уточнювальними і пояснювальними конструкціями;

- відокремлення слів, словосполучень;

- пунктуацію в складносурядних, складнопідрядних і безсполучникових складних реченнях;

- правопис тире між підметом і присудком;

- розділові знаки при прямиї мові.

Вступник повинен знати лексичні і граматичні норми:

- значення слів і лексичну сполучуваність, розмежування вживання слів-паронімів, омонімів, фразеологізмів;

- важкі випадки утворення і вживання форм іменників, прикметників, дієслів, числівників;

- норми узгодження означення з означуваним словом, підмета з присудком;

- нормативну побудову і вживання дієприслівникових та дієприкметникових зворотів;

- норми побудови простих і складних речень, конструкцій з прямою і непрямою мовою.

Форма проведення та загальна характеристика основних складових вступного іспиту

Вступне випробування з мови навчання (української мови) для вступу на навчання іноземців з метою отримання ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) проводиться у письмовій формі з використанням тестових технологій.

Користування довідковою та допоміжною літературою не передбачено.

Білет вступного іспиту включає чотири завдання, кожне з яких містить мовний матеріал, представлений у вигляді лексичного, морфологічного, словотвірного мінімумів і синтаксичних структур.

Перше і друге завдання включають тридцять лексико-граматичних запитань і передбачають вибір правильної відповіді із запропонованих варіантів.

Перший тип тестових завдань спрямований на перевірку знань граматики, вміння вживати слова і словосполучення у потрібних граматичних формах, а також дозволяє перевірити словниковий запас вступника. Завдання складено з двадцяти запитань: окремих речень, що містять пропуски. Вступник повинен вибрати правильну граматичну форму із запропонованих варіантів для заповнення пропуску. Для кожного запитання пропонуються чотири варіанти відповіді, лише один з яких правильний.

Правильний на думку вступника варіант позначається у відповідній клітинці бланка відповідей відміткою «+».

Другий тип тестових завдань – текст з пропусками, які необхідно заповнити запропонованими словосполученнями, вибравши один з трьох варіантів. Цей вид завдання вимагає від вступника володіння лексико-граматичними нормами української мови і розуміння логіко-сміслових зв'язків тексту. Кількість пропусків у тексті – 10.

Правильний на думку вступника варіант позначається у відповідній клітинці бланка відповідей відміткою «+».

Третє завдання передбачає написання тексту, що відноситься до офіційно-ділової сфери спілкування (заяви, пояснювальної записки, доручення, рекомендації тощо).

Четверте завдання передбачає складання письмових тез за обраною спеціальністю в магістратурі або за темою наукової роботи (наукові інтереси, тема і зміст випускної бакалаврської/дипломної роботи або майбутнього магістерського наукового дослідження). Обсяг тез – не менше 100 слів.

Час виконання усіх завдань – 90 хв.

ОСНОВНІ ГРАМАТИЧНІ ТЕМИ

1. МОРФОЛОГІЯ.

1.1. Утворення відмінкових форм в однині та множині: іменник, прикметник, числівник, займенник.

1.2. Уживання відмінкових форм в однині та множині: основні значення відмінків – називний відмінок, родовий відмінок, давальний відмінок, знахідний відмінок, орудний відмінок, місцевий відмінок, кличний відмінок.

1.3. Особові форми дієслова (дієвідмінювання): дійсний спосіб, наказовий спосіб, умовний спосіб.

1.4. Словотвір: ступені порівняння якісних прикметників, ступені порівняння якісних прислівників, утворення видових пар дієслів, утворення префіксальних дієслів руху, утворення назв осіб за видом діяльності, утворення від дієслів іменників – назв діяльності, утворення іменників – назв місць за виконуваною дією, утворення прикметників від іменників, утворення прислівників від прикметників.

2. СИНТАКСИС.

2.1. Просте речення: розповідні, питальні, спонукальні речення.

2.2. Просте ускладнене речення: просте речення з однорідними членами, просте речення з однорідними членами та узагальнювальним словом, просте речення з дієприкметниковим зворотом, просте речення з дієприслівниковим зворотом, просте речення зі вставними словами, просте речення зі звертанням.

2.3. Просте односкладне речення: односкладні речення з головним членом – дієсловом, односкладні речення з головним членом – іменником.

2.4. Складне речення: складнопідрядні речення зі з'ясувальною підрядною частиною (сполучники *що, щоб*, сполучні слова *куди, звідки, скільки, чому, навіщо, який*); складнопідрядні речення з означальною частиною зі сполучними словами *який, котрий, що* в називному відмінку та непрямих відмінках; складнопідрядні речення з темпоральною підрядною частиною (сполучник *коли*), вираження значення одночасності, вираження значення різночасності, складнопідрядні речення з відношенням причини, складнопідрядні речення з відношенням умови (реальної, ірреальної), складнопідрядні речення з відношенням допусту.

2.5. Пряма і непряма мова.

3. СТИЛІСТИКА. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції. Робота над текстами різного стильового спрямування. Офіційно-діловий та науковий стилї. Форми документів: заява, резюме, автобіографія, характеристика, доповідна, пояснювальна записки, лист, розписка, контракт. Засоби оформлення наукового та професійного тексту. Структурно-семантичні особливості писемного наукового тексту. Засоби оформлення реферату, анотації, статті, тез, доповіді, дипломної роботи.

4. ПУНКТУАЦІЯ. Розділові знаки у простому і складному реченнях.

5. ОРФОГРАФІЯ. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен, по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис «н» та «нн» у прикметниках, дієприкметниках, «не» з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ **за результатами вступного іспиту мови навчання для вступу** **для здобуття ступеня магістра іноземців**

Структура підсумкового бала

Оцінка вступного іспиту, проведеного в письмовій формі (за шкалою від 100 до 200 балів), складається з суми балів, виставлених комісією для проведення вступного іспиту за відповіді вступника на кожне з чотирьох запропонованих йому завдань.

Підсумковий бал визначають в такому порядку:

1) виставляють бали за відповіді на кожне запропоноване лексико-граматичне питання і на кожне завдання з визначення рівня мовної підготовки, яке наведене у білеті вступного іспиту.

Відповідь на кожне питання / завдання оцінюють відповідно до наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей.

2) розраховують підсумковий бал за формулою:

$$O = 100 + \sum_{i=1}^{32} B_i$$

де B_i - кількість балів за відповідь на i -е лексико-граматичне питання або завдання з визначення рівня мовної підготовки.

Критерії оцінювання відповідей на запитання/завдання

При оцінюванні виконання кожного із завдань відповідного виду використовуються такі критерії:

1) лексико-граматичні завдання (завдання 1 та 2):

2 бали за відповідь на кожне з тридцяти запитань, якщо вступник вказав правильний варіант відповіді з чотирьох/трьох запропонованих;

0 балів, якщо вступник вказав неправильний варіант відповіді або вказав більше одного варіанту відповіді або не вказав жодного варіанту відповіді.

2) завдання з визначення рівня писемної мовленнєвої підготовки (завдання 3) – написання офіційно-ділового документа.

Завдання оцінюється балами від 0 до 20.

*Оцінювання змісту, логічності та стилістичної нормативності –
загалом 12 балів*

Критерій	Визначення критерію	Кількість балів
Відповідність змісту запропонованого виду документа	Зміст повністю відповідає запропонованому виду документа.	4
	У цілому зміст відповідає запропонованому виду документа.	3
	У цілому зміст відповідає запропонованому виду документа, проте є дрібні недоліки і одне серйозне порушення логіки і змістовного оформлення.	2
	Зміст лише частково відповідає запропонованому виду документа. Кілька серйозних порушень логіки і змістовного оформлення.	1
	Зміст абсолютно не відповідає запропонованим виду документа.	0
Відповідність стилю документа	Повна відповідність вимогам офіційно-ділового стилю.	4
	1–2 стилістичні помилки.	3
	3–4 стилістичні помилки.	2
	5–6 стилістичних помилок.	1
	7 і більше стилістичних помилок.	0
Дотримання необхідної структури документа	Повністю дотримана необхідна структура документа.	4
	У цілому структура відповідає запропонованому виду документа, проте є одне порушення в його структурі.	3
	У цілому структура відповідає запропонованому виду документа, проте є два порушення в його структурі.	2
	Структура лише частково відповідає запропонованому виду документа. Кілька серйозних порушень в структурі документа.	1
	Структура абсолютно не відповідає запропонованому виду документа.	0

Оцінювання лексичної, граматичної, орфографічної і пунктуаційної нормативності – загалом 8 балів

Кількість помилок	Кількість балів	Кількість помилок	Кількість балів
0–1	8	11–12	3
2–3	7	13–14	2
4–6	6	15–16	1
7–8	5	17 і більше	0
9–10	4		

3) завдання з визначення рівня писемної мовленнєвої підготовки (завдання 4) – складання письмових тез за обраною спеціальністю в магістратурі або за темою наукової роботи.

Завдання оцінюється балами від 0 до 20:

16–20 балів, якщо вступник склав змістовне письмове повідомлення, яке демонструє багатство лексичного запасу вступника. Повідомлення логічне, зв'язне й має завершений характер; має вступну, основну і заключну частини; використані необхідні засоби зв'язку речень. Можливі певні синтаксичні огріхи. Допущено одну лексичну та/чи одну граматичну помилки;

11–15 балів, якщо вступник подав у цілому змістовне повідомлення, яке демонструє багатство лексичного запасу вступника, однак є кілька дрібних недоліків у змісті. Повідомлення в цілому логічне. Усі структурно-композиційні елементи наявні та розташовані у правильній послідовності. Наявні синтаксичні та стилістичні неточності. Допущено 3–4 лексичні чи граматичні помилки;

6–10 балів, якщо вступник подав не цілком або мало змістовне повідомлення, що свідчить про недостатній лексичний запас вступника. Допущено кілька серйозних помилок у змісті. Повідомлення нецілком логічно, недостатньо структуровано, є кілька серйозних порушень у логіці викладу і зв'язності речень. Текст не відповідає науковому стилю. Наявні синтаксичні та стилістичні неточності. Допущено понад 5 лексичних та граматичних помилок;

1–5 балів, якщо вступник написав беззмістовне, абсолютно нелогічне, не структуроване повідомлення, яке демонструє обмежений лексичний запас. Текст не відповідає науковому стилю. Значна кількість стилістичних, синтаксичних, граматичних та лексичних помилок.

0 балів, якщо вступник демонструє відсутність навичок писемного українського мовлення.

Загальна оцінка вступного іспиту від 100 до 119 балів вважається незадовільною.

ЗРАЗОК БІЛЕТА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МОВА НАВЧАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної
комісії

Голова комісії
для проведення вступного
іспиту

Білет №

1. Виберіть слово (словосполучення) для заповнення пропуску в реченні.

	А	Б	В	Г
1. Мій друг студент. Він ... в університеті.	навчається	вчить	вивчає	навчає
2. Вчора я ... зі своєю подругою.	порадила	показала	розповіла	розмовляла
3. Я дуже хочу поїхати до Іспанії, тому що ... там не був	де	нікуди	ніколи	куди
4. У них мало ..., але інколи вони їздять відпочивати до Дніпра.	вільний час	вільного часу	у вільний час	про вільний час
5. Щоб все знати та добре відповідати ..., тому що я багато вчився.	до іспитів	під час іспитів	після іспитів	на іспити
6. Кияни люблять метро, ... це найзручніший вид транспорту.	як	що	тому що	якщо
7. Будь ласка, ... свою країну на мапі та розкажіть про неї.	покажіть	скажіть	поясніть	розкажіть
8. Я зробив фотографії та ... їх подрузі електронною поштою.	надіслав	отримав	дав	взяв
9. Микита - мій друг. Я почав дружити ... ще в університеті.	з ним	про нього	у нього	йому
10. Одного дня професор спитав ..., чому вона вступила до цього університету.	дівчина	дівчині	дівчини	дівчину

11. Викладач ... нам про Київ та попросив нас написати про своє рідне місто	порадив	розповів	попросив	спитав
12. На Андріївському узвозі знають та люблять ...	вуличні музиканти	з вуличними музикантами	вуличних музикантів	про вуличних музикантів
13. Багато відомих людей не відразу ... своє покликання.	шукають	знаходили	шукатимуть	знайдуть
14. Минулою неділю Омар весь день ... вулицями Львова..	гуляв	погуляв	нагулявся	буде гуляти
15. Я хочу подарувати книгу ...	у української подруги	українську подругу	українській подрузі	українська подруга
16. Сьогодні у нього ...	важкого іспиту	про важкий іспит	важкий іспит	до важкого іспиту
17. Вчора Марія ... мене до театру.	запрошує	запросити	запрошувати	запросила
18. Він ... вхідний квиток та пішов на екскурсію до музею.	купляв	купив	купить	буде купляти
19. Андрій ніколи не вчився грати у футбол. Він не ... футболом.	цікавиться	знає	вміє	розуміє
20. У них мало ... , але інколи вони їздять відпочивати до Дніпра.	вільний час	вільного часу	у вільний час	про вільний час

2. Прочитайте текст. Заповніть пропуски, вибравши одне із словосполучень, наведених після тексту.

Відзначте обраний варіант відповіді знаком (+) перед відповідною буквою для кожного номера пропуску.

Історія Києва

Історія Києва налічує 1500 років. Тут зародилася й сформувалася давньоруська культура, що стала одним із досягнень ___1___.

Давньоруський історик Нестор розповідає, що Київ ___2___ – Кий, Щек, Хорив – та їхня сестра Либідь. Вони збудували невелике місто на високому правому березі Дніпра і назвали його на честь старшого брата Київ, тобто місто Кия. І зараз є у Києві гора Щекавиця і вулиця Щекавицька – на честь Щека, гора Хоровиця і вулиця Хорева – на честь Хорива. А маленька київська річка називається Либідь – ___3___.

У IX столітті утворилася перша українська держава – ___4___ . Київ став столицею Русі. Це сприяло дальшому розвиткові міста, зростанню його могутності й авторитету в Європі.

___5___ поділявся на дві частини – Верхнє місто, або Гора, та Нижнє місто, або Поділ. У Верхньому місті, на Горі, знаходився палац князя, там жили багаті люди. А у Нижньому місті, на Подолі, жили прості люди, які шили одяг та взуття, виробляли посуд, зброю, прикраси – ___6___.

X–XI сторіччя – це час розквіту Русі та її столиці. ___7___ збудував у Києві великий новий палац, нові гарні церкви. Це було “місто Володимира”. А князь Ярослав Мудрий збудував Софійський собор, Золоті ворота, заснував Печерську лавру. Це було “___8___”.

Ці пам’ятки архітектури ___9___. Тисячі туристів ___10___, щоб побачити на власні очі стародавню столицю України-Русі.

1. А) цивілізації людства;
Б) сучасних науковців;
В) древніх греків.
2. А) заснували три брати;
Б) заснували три сестри;
В) заснував один брат.
3. А) на честь сестри Ліди;
Б) на честь сестри Либіді;
В) на честь старшого брата.
4. А) Київська Русь;
Б) Російська імперія;
В) Антична держава.
5. А) Стародавній Львів;
Б) Стародавній Київ;
В) Стародавня Москва.
6. А) все необхідне для життя;
Б) все необхідне для розваг;
В) все необхідне для війни.
7. А) Київський князь Володимир;
Б) Московський князь Володимир;
В) Польський князь Володимир.
8. А) місто Ярослава;
Б) місто Святослава;
В) укріплення Ярослава.
9. А) відомі у всьому світі;
Б) відомі місцевому населенню;
В) невідомі для світу.
10. А) приїжджають до Києва;
Б) приїжджають до Львова;
В) приїжджають в Європу.

3. Складіть офіційно-діловий документ.

Дайте рекомендацію людині, який пропрацював у вас кілька років і тепер переходить на іншу роботу. В рекомендації зверніть увагу на займані посади, ділові та особисті якості співробітника.

4. Напишіть тези доповіді за обраною спеціальністю в магістратурі або за темою наукової роботи (наукові інтереси, тема і зміст випускної бакалаврської / дипломної роботи або майбутнього магістерського наукового дослідження).